गुराँस गाउँपालिकाको परिचय

दैलेख जिल्लाको पर्यटकीय स्थलको रुपमा रहेको गुराँस गाउँपालिका, कर्णाली प्रदेशको राजधानी सुर्खेतबाट २५ कि.मि.को दुरीमा रहेको छ ।

साविकका वराह, सेरी, खड्कवाड, गोगनपानी, पिलाडि, लालिकाँडा गा.वि.स.हरुलाई जोडेर हालको गुराँस गाउँपालिकाको निर्माण गरिएको हो । झट्ट हेर्दा नेपालको नक्शा जस्तो देखिने गुराँस गाउँपालिका समुन्द्री सतहबाट सबैभन्दा कम ५४४ मिटरमा रहेको वडा नं. २ स्थित तल्लो डुङ्गेश्वर प्रसिद्ध कर्णाली नदीको किनारमा कर्णाली राजमार्गमा अवस्थित छ । भने सवैभन्दा बढी उचाई रहेको वडा नं.७ स्थित मालिका कोप्ची जाजरकोट जिल्लाको सिमानामा रहेको छ । राष्ट्रिय जनगणना २०७८ को अनुसार गुराँस गाउँपालिकाको कुल जनसंख्या २१,१८९ रहेको छ, जसमध्य कुल जनसंख्याको ५१ % महिला छन् भने ४९ % पुरूष रहेका छन् । करिब १६४.७९ वर्ग किलोमिटर क्षेत्रफल रहेको गुराँस गाउँपालिका व्यवसायीक आलु तथा तरकारी उत्पादन र पर्यटनको कारणले प्रख्यात रहेको छ । यस गाउँपालिकामा गुराँस फुलको मनमोहक दृष्य र चिसो हावापानीका साथै व्यवसायीक र मनोरञ्जनको उदेश्यले वर्षेनी हजारौ आन्तरिक र बाहेक पर्यटनहरु आउने गर्दछन् । गुराँस गाउँपालिकामा संचालित सबैजसो होटेलहरु लोकल कुखुरा कर्णाली तथा लोहोरे खोलाको माछा र स्थानीय खानेकुराको कारणले भरिभराउ हुने गरेको पाईन्छ ।

यहाँको बार्षिक औषत तापक्रम २५ डिग्री सेल्सीयस देखि ३५ डिग्री सेल्सीयस सम्म रहेको छ । कर्णाली प्रदेशको राजधानीबाट प्रदेशका अन्य पहाडी र हिमाली जिल्लाहरुमा जानको लागि मुलद्धारको रुपमा रहेको गुराँस गाउँपालिका कृषि, पशुपंक्षि, वन, जडीबुटी, पर्यटन तथा साना अन्य उद्योगहरुको लागि उपयुक्त स्थान रहेको छ । नेपालको आर्थिक तथा सामाजिक विकासमा कृषि, पशुपंक्षी तथा अन्य घरेलु तथा साना उद्योग व्यवसायकको अग्रणी भूमिका रहेको छ । औधोगिककरणको गति मन्द रहेकोले यहाको कृषि तथा पशु व्यवसाय नै आर्थिक विकासको मूख्य आधार क्षेत्र हो । यस गाउँपालिकामा कृषि तथा पशुपंक्षी व्यवसायमा (९२.३३) प्रतिशत अत्यधिक जनसंख्या संलग्न रहेको छ । पढेलेखेका विपन्न र साधारण लेखपढ गर्ने व्यक्तिले पनि सहज रुपमा कृषि, पशुपंक्षी तथा अन्य साना उद्योग व्यवसाय अगाल्न सक्ने भएकोले यो व्यवसायलाई व्यवस्थित गर्न जरुरी छ । हाल रहेको मिश्रित व्यवसायीक प्रणालीले कृषि,पशुपंक्षी, वन, जडिबुटी पर्यटन तथा साना व्यवसायको विकास र विस्तार हुन नसकेको अवस्था छ ।

गुराँस गाउँपालिका वडा नम्बर ६ को संक्षिप्त परिचयः

राज्यको पुनःसंरचनासँगै दैलेख गुराँस गाउँपालिका वडा नम्बर ६ साविकको पिलाडी गाविसलाई मिलाएर बनाइएको हो । पश्चिममा वडा नम्बर ५, पुर्वमा वडा नम्बर ८, उत्तरमा वडा नम्बर ७ र डुङ्गेश्वर गाउँपालिका तथा दक्षिणमा सुर्खेतको वीरेन्द्रनगरसँग सिमाना जोडिएको छ । क्षेत्री समुदायको बाहुल्यता रहेको यो वडामा विशेषगरी दलित, जनजाताती, बाहुन समुदायको समेत बसोबास रहेको छ ।

यो वडाका नागरिकको मुख्य पेशा कृषि हो । यहाँ तल्लो क्षेत्रमा सुन्तला लगायतका फलफुल खेती हुन्छ भने माथिल्लो भेगमा तरकारी खेती हुने गर्दछ ।

वडा नम्बर ६ मा विभिन्न पर्यटकीय क्षेत्रहरु पनि रहेका छन् । विशेषगरी जन्ते ढुङ्गा, भिउचुला, पञ्चदेवलहरु लगायत अन्य मनोरम वातावरणहरु रहेका छन् । राष्ट्रिय जनगणना २०७८ को अनुसार वडा न ६ को जनसंख्या २ हजार ७ सय ९३ जनसंख्या छ । त्यसमध्य पूरुष १३ सय ८७ र महिला १४ सय ६ जना रहेका छन् । यो वडाको कुल क्षेत्रफल २२.५५ वर्ग किलोमिटर रहेको छ ।

सार्बजनिक सुनुवाई........

नेपालको संविधान २०७२ अनुसार राज्यको पुर्न संरचनाभई तीन तहको सरकारको अवधारणाबाट स्थानीय सरकार गठन भएका छन् । जन निर्वाचित प्रतिनिधिहरुले सरकार सञ्चालन गरि रहेका छन् । तीनतहको सरकारले सञ्चालनको दायित्व अनुसार आ-आफ्नो ऐन, कानुन बनाउने र अधिकारको उपयोग गर्ने कार्यको थालनी भएको छ । संघीय सरकार, प्रदेश सरकार र स्थानीय सरकारको ऐन कानून बमोजिम सरकार सञ्चालनको प्रकृया थालनी भएपछि स्थानीय सरकारले पनि सोही अनुरुप अभ्यास गर्दै आएका छन् । जसअनुसार विगतका संरचनाहरुमा रहेका शिक्षा, स्वास्थ्य, महिला तथा बालबालिका, कृषि, पशु विकास लगायतका स्थानीय सरकार मातहत हस्तान्तरण भई सकेको अवस्था छ । विभिन्न विषयगत इकाइहरुमा रहेका सेवा प्रवाह आर्थिक विकास अन्तर्गत कृषि, विकास, पशु विकास, पर्यटन विकास, उद्यम विकास, सामाजिक विकास अन्तर्गत शिक्षा, स्वास्थ्य, लैगिंक समानता, सामाजिक समावेशीकरण, महिला, बालबालिका, आदिवासी जनजाती, दलित, अपाङ्ग, पिछडा वर्ग, जेष्ठ नागरिक, खेलकुद, खानेपानी सरसफाई सुशासन तथा अन्तर सम्बन्धित क्षेत्रतर्फ प्रशासकीय र वित्तिय सुशासन गरिबी निवारण, रोजगारी, वन वातावरण, विपद् व्यवस्थापन, लगायतका क्षेत्रमा नागरिकताको संग्लनता बढाउनतर्फ स्थानीय सरकार लागेका छन् ।

स्थानीय तहको योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन र लाभको हकमा समुदायको सहज पहुँच हुने अवस्था सिर्जना भएको छ । विकेन्द्रिकरणको अवधारणा अनुसार विकासका प्रयासलाई स्थानीय स्तरबाट नै सुरु गर्न सरकारले विभिन्न नीति नियमहरु लागू गर्दै आएको छ । तिनै ऐन, नीति, नियम तथा कार्यक्रमहरुले स्थानीय तहको सञ्चालन तथा व्यवस्थापन सुदृढीकरण गर्दै अगाडि बढाई रहेका छन् ।

कुनै पनि कार्यालयको कामलाई सुशासन, पारदर्शीता, जवाफदेहिता, र जनसभागीता र विधिको साशन स्थापनाको लागि सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रम गर्ने चलन रहेको छ । जनताको आवाज तथा जन गुनासोहरुको प्रत्यक्ष रुपमा सम्बन्धित संघ संस्था तथा कार्यालयका प्रतिनिधिहरुले जवाफ दिने कार्यक्रमलाई सार्वजनिक सुनुवाई भनिन्छ । यो कार्यक्रम जनताप्रतिको जवाफदेहीता, उत्तरदायित्व, र विकाससँग सम्बन्धित रहन्छ ।

गुराँस गाउँपालिका वडा नम्बर ६ को सार्बजनिक सुनुवाई :

वडा कार्यालयबाट प्रवाह भइरहेको सेवा, विकास निर्माण, बजेट, भौतिक पूर्वाधार निर्माण, सामाजिक विकास, शिक्षा, स्वास्थ्य, सरसफाई लगायतका विविध विषयमा जनतालाई सुशासनको प्रत्याभूति दिनु र आम जनमानसमा स्थानीय सरकारलाई सफल एवं सबल संस्थाको रुपमा स्थापित गर्नका लागि सार्वजनिक सुनुवाई सञ्चालन गर्न सार्वजनिक सुनुवाई कार्यविधि २०६७ अनुसार सार्वजनिक सुनुवाई गर्ने गरी व्यवस्था मिलाइएको छ । त्यही व्यवस्थाअनुसार आर्थिक बर्ष २०८१/०८२ को बार्षिक रुपमा

सञ्चालन गरिएका योजना तथा सम्पादन गरेका समग्रमा कार्यहरुको गुराँस गाउँपालिका वडा नम्बर ६ को सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रम गरिएको हो ।

स्थानीय तहमा सुशासन वा सामाजिक जवाफदेहिता प्रवर्द्धनका लागि विभिन्न औजारहरुको अभ्यास गर्न र उपभोक्ता समितिबाट सम्पन्न विभिन्न योजनालाई पारदर्शी बनाउने अभ्यासका लागि विभिन्न नीति, निर्देशिका, कार्यविधि तयार गरि सोही आधारमा स्थानीय तह सो सँग सम्बन्धित सेवा प्रदायक इकाईहरु र निकायबाट प्रवाह हुने सेवामा प्रभावकारी बनाउदै लैजान आवश्यक रहेको छ ।

यस सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रमको सहजिकरण स्टार इन्नोभेसन एण्ड रिसर्च सेन्टर प्रालिले गरेको हो ।

सार्बजनिक सुनुवाईको उद्देश्यः

सार्वजनिक सुनुवाई गर्नुको मुख्य उद्देश्य चालू आर्थिक वर्ष ०८१/०८२ को एक बर्षमा गुराँस गाउँपालिका वडा नम्बर ६ कार्यालयबाट भएका सेवा तथा सम्पादन गरिएका कार्यक्रहरुको बारेमा आम नागरिकको बुझाई र प्रतिक्रिया लिने तथा जनताको गुनासो सम्बोधन गर्नु मुख्य उद्देश्य हो । यसका विशिष्ट उद्देश्यहरु तपशिल अनुसार रहेका छन् ।

- वडाको सेवा प्रवाहमा पारदर्शीता, जवाफदेहिता र उत्तरदायित्व कायम गर्न ।
- विकास निर्माणबारे सरोकारवालाहरुको धारणा, जिज्ञासा, विचार र सुझावलाई सम्बोधन गर्न ।
- स्थानीय सरकार र नागरिकहरुका बीचमा दोहोरो सम्बाद स्थापित गर्न ।
- विकास निर्माण प्रक्रियामा रचनात्मक प्रतिनिधित्व गराई पारदर्शिताको माध्यमद्वारा सेवाप्रवाहलाई गुणस्तरीय बनाउन ।
- नागरिकबाट प्राप्त सुझावलाई ग्रहण गर्न तथा सरकारलाई जिम्मेवार बनाउन ।

सार्बजनिक सुनुवाईको विवरण

सहजिकरण गर्ने संस्थाः स्टार इन्नोभेसन एण्ड रिसर्च सेन्टर प्रालि

सार्बजनिक कार्यक्रम संचालन भएको मितिः २०८२ असार महिनाको ११ गते

सार्बजनिक सुनुवाई भएको स्थानः गुराँस गाउँपालिका वडा नम्बर ६ को कार्यालय पिलाडी दैलेख ।

सार्बजनिक सुनुवाई भएको समयः ११ बजेदेखि २ बजेसम्म

कार्यक्रममा सहभागी संख्याः ५० जना

कार्यक्रमको प्रमुख जवाफदेही वक्ताः

- वडा अध्यक्षः चन्द्र बहादुर राना
- वडा सचिवः पुजा रिजाल
- वडा प्राविधिकः रमेश न्यौपाने

- जंग बहादुर मगराती (स्वास्थ्य चौकी प्रमुख)

सहायक जवाफदेही वक्ताः

- भक्त बहादुर राना (वडा सदस्य)
- भुमीसरा ओली (कार्यपालिका सदस्य)
- गोपाल बुढा (वडा सदस्य)
- खेमराज रेग्मी (कृषि प्राविधिक)
- विद्यादेवी महतारा (पशु प्राविधिक)
- उत्तम रिजाल (प्रधानाध्यापक)

सार्बजनिक सुनुवाई कार्यक्रममा पेश भएका प्रतिवेदनहरुः

गुराँस गाउँपालिका वडा नम्बर ६ को आर्थिक बर्ष २०८१/८२ को बार्षिक सार्बजनिक सुनुवाई कार्यक्रममा तपशिलका प्रतिवेदनहरु प्रस्तुत गरिएको थियो ।

- वडाको नीतिगत सुधार सम्बन्धि जानकारीः वडा अध्यक्ष चन्द्र बहादुर राना
- चालू आर्थिक वर्ष २०८१/८२ मा वडाबाट प्रवाह भएका सेवाहरुको बारेमा प्रतिवेदनः वडा सचिवः पुजा रिजाल
- योजना कार्यान्वयन सम्बन्धि जानकारीः वडा प्राविधिक रमेश न्यौपाने
- नागरिक सर्वेक्षण प्रतिवेदनः सहजकर्ता टेकराज केसी
- आचारसहिंता प्रस्तुतः सहजकर्ता टेकराज केसी

सार्बजनिक सुनुवाई कार्यक्रममा भएको उपस्थिति

२०८१/८२ को एक बर्षमा सम्पादन गरिएका विकास निर्माण कार्य, सेवा प्रवाहबारेमा सार्वजनिक सुनुवाई गरियो । सार्बजनिक सुनुवाई कार्यक्रममा विभिन्न वस्तीका स्थानीय, राजनीतिक दल, टोल विकास समिति, योजना उपभोक्ता समिति, सामुदायिक संस्था, विद्यालय, आमा समूह, शिक्षक, बुद्धिजीवि, पत्रकार लगायतको सहभागिता रहेको थियो ।

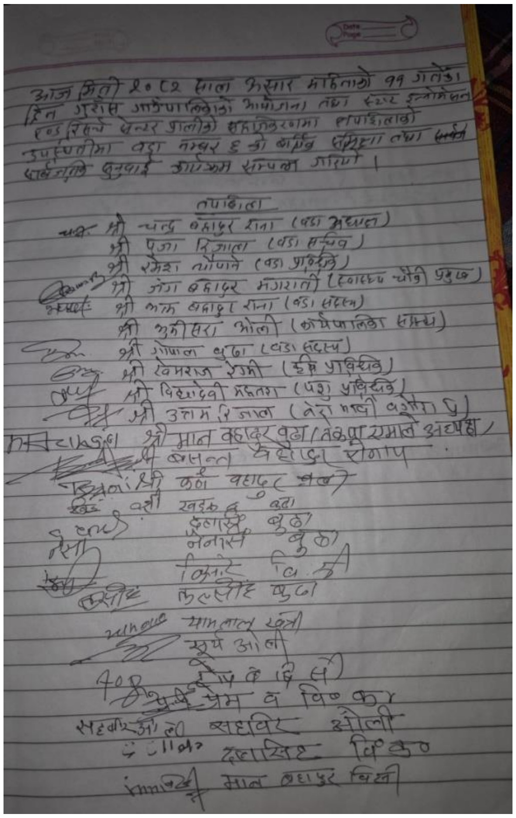

आज मिति २०८२ साल असार महिनाको ११ गतेका दिन गुराँस गाउँपालिकाको आयोजना तथा स्पर्श इन्टिग्रेसन एण्ड रिसर्च सेन्टर प्रालीको सहजीकरणमा तपसिलको उपस्थितिमा वडा नम्बर ६ को वार्षिक समीक्षा तथा सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रम सम्पन्न गरियो ।

तपसिल

श्री चन्द्र बहादुर राना (वडा अध्यक्ष)
श्री पुजा रिजाल (वडा सचिव)
श्री रमेश चौपाने (वडा प्राविधिक)
श्री जंग बहादुर मगराती (स्वास्थ्य चौकी प्रमुख)
श्री कर्क बहादुर राना (वडा सदस्य)
श्री कुसीसरा ओली (कार्यपालिका सदस्य)
श्री गोपाल बुढा (वडा सदस्य)
श्री खेमराज रोकी (कृषि प्राविधिक)
श्री विद्यादेवी महतरा (पशु प्राविधिक)

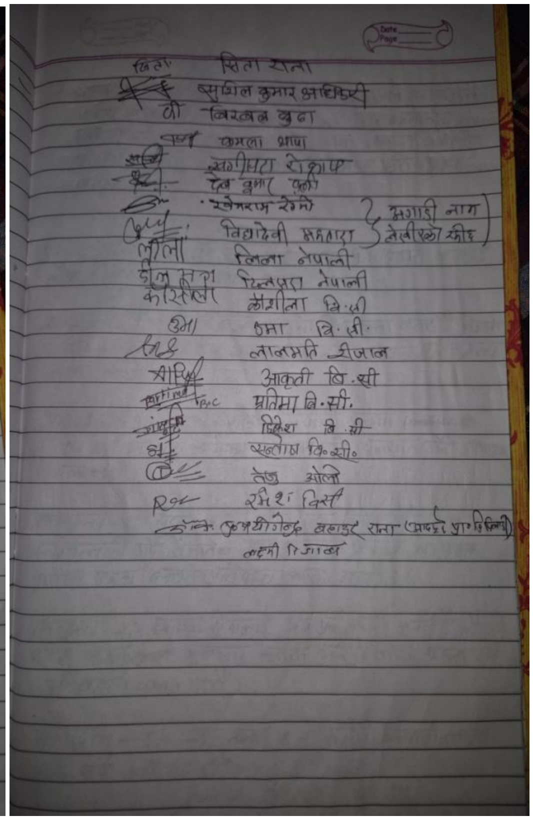

सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रमका विषयहरु :

- शिक्षा
- स्वास्थ्य
- खानेपानी तथा सरसफाई
- रोजगार
- कृषि पशु
- भौतिक पूर्वाधार
- सुशासन विकास निर्माण
- सेवा प्रवाह स्थिति विवरण

गुराँस गाउँपालिका वडा नम्बर ६ को आर्थिक बर्ष २०८१/०८२ को बार्षिक समिक्षा तथा सार्बजनिक सुनुवाई कार्यक्रममा उठेका प्रश्न, जिज्ञासा, सुझाव तथा जवाफ

क्र.स	प्रश्नकर्ताको नाम ठेगाना	प्रश्नकर्ताको प्रश्न, जिज्ञासा, सुझाव	जवाफदेही वक्ताको जवाफ
१	उमा कुमारी विसी (स्वास्थ्य स्वयमसेविका गुराँस ६)	गर्भवती जाँच गर्ने, सुत्केरी जाँच गर्ने हाम्रो गाउँघर क्लिनिक छ त्यहाँ भवन र शौचालयको राम्रो व्यवस्था छैन् त्यसमा तपाईंहरुको ध्यानाकर्षण होस् ।	**चन्द्र बहादुर राना (वडा अध्यक्ष):** अहिले विद्युत मिटर बक्स अहिले पालिकाबाट दिने भनिएको छ । वडामा आउनुहोला, शिफारिस लिएर गएपछि मिटर बक्स पाइहाल्नुहुन्छ । अर्को कुरा पाइपको कुरा गनुभएको छ । व्यक्तीगत रुपमा पाइप नदिने बरु पानीको श्रोतको खोजी गरेर सबैको पहुँचमा खानेपानी पुर्याउने योजना अन्तरगत एक घर एक धारा कार्यक्रम हामीले ल्याएका छौं । खानेपानीको समस्या समाधान गर्छौं ।
२	नैनसिंह बुढा (कृषक, गुराँस ६)	हामी कृषकहरुको लागि कृषि प्राविधिक अत्यन्त आवश्यक छ । तर प्राविधिक कहिले पनि देख्दैनौं अनि बाह्रै महिना चल्ने खालका सडक नहुँदा हामीले उत्पादन गरेका वस्तुहरु बजारसम्म पुर्याउन समस्या भइरहेको छ । यसको लागि केही पहल हुनुपर्ने केही भएको छैन किन हो ?	**खेमराज रेग्मी (कृषि प्राविधिक):** मैले ६, ७ र ८ गरी तिनवटा वडा हेर्नुपर्ने बाध्यता छ । तथापी मैले सुचना पाएसम्म कृषकका बारीमै पुगेर कृषि सम्बन्धिका समस्या समाधान गर्ने प्रयास गरेको हुन्छु । म अरु वडामा भएको बेलामा यहाँ नदेखिएको होला । केही समस्या परेको खण्डमा तपाईंले मलाई फोन गर्नुभयो भने म तत्काल बारीमा नै आइपुग्छु । **चन्द्र बहादुर राना (वडा अध्यक्ष):** अहिले सबै ठाउँमा सडक पुर्याउने काम भइरहेको छ । अब ति सडकहरुलाई स्तरउन्नती गरेर हामी बाह्रै महिना चल्ने गराउछौं र तपाईंहरुका उत्पादन बजारसम्म सहज रुपमा पुर्याउने वातावरण सिर्जना गर्छौं । तर तपाईंहरुले सडक निर्माण गर्दा अथाव अन्य विकासका काम गर्दा सहयोग गर्ने काम गर्नुपर्छ । विवाद मात्रै गरेर विकासको काम गर्न असहज हुन्छ ।

३	हर्क बहादुर खत्री (कृषक गुराँस ६)	हामी कृषकहरुलाई आधुनिक खेतीतर्फ लगाउनुपर्छ भन्ने लाग्छ । हामीलाई त्यस्तो सिप चाहिएको छ ।	**(चन्द्र बहादुर राना वडा अध्यक्ष)**: हामीसँग प्राविधिकको अभाव छ । अब पालिकाबाट नै प्राविधिकहरुको सबै वडामा पुग्नेगरी व्यवस्था गर्नुपर्छ भन्ने छलफल चलिरहेको छ । त्यसपछि किसानहरुलाई ज्ञान दिने र परम्परामुखी होइन अब व्यवसायमुखि खेतीतर्फ आकर्षित गर्नेगरी काम गर्नुपर्छ भनेर लागिरहेका छौं । मलाई लाग्छ अब हाम्रा योजना पनि कृषिमा केन्द्रीत हुनुपर्छ । त्यही आधारमा हामी योजना बनाउने नीति अबलम्बन गर्दै छौं । **खेमराज रेग्मी (कृषि प्राविधिक):** कृषि सम्बन्धिको ज्ञान दिनको लागि हामी तयार छौं । तपाईंहरुलाई व्यवसायमुखि बनाउनको लागि हामी लाग्छौं । त्यसको लागि तपाईंहरुका कृषिमा केही समस्या भएको खण्डमा हामीलाई फोन गर्नुहोला ।
४	गिता विसी(गुराँस ६)	जोखिममा रहेका बालबालिकाको लागि पहिले पैसा दिने गरेको थियो । अहिले रोकियो किन होला ?	**चन्द्र बहादुर राना (वडा अध्यक्ष)**: तपाईंले भनेको कुरा ठिकै हो । यो भन्दा पहिले जोखिम बालबालिकाको लागि रकम दिने गरिएको थियो । तर एउटा साझेदार संस्था र गाउँपालिकाको संयुक्त रुपमा रकम दिइने रहेछ । तर एउटा सहकारीले त्यो रकम लथालिङ्ग बनाएको देखियो । त्यसको हिसाब किताब क्लियर बनाउनको लागि गाउँपालिकाले काम गरिरहेको छ । तपाईंहरु के ढुक्क हुनुहोला भने सबै हिसाब मिलेपछि बालबालिकाको खातामा रकम आउँछ ।

५	किशोर विसी (गुराँस ६)	गुराँस गाउँपालिका वडा नम्बर ६ को साविकको वडा नम्बर ३ मा खानेपानी समस्या छ भने त्यहाँ सडक पुग्न सकेन किन होला ?	**चन्द्र बहादुर राना (वडा अध्यक्ष)**: सबै ठाउँमा हामीले खानेपानी बाटो पुर्याउन सकेको अवस्था छैन । जुन टोल वस्तीमा आवश्यकता धेरै छ । त्यसकै आधारमा हामीले खानेपानी र बाटो पुर्याउदै गएका छौँ । यसको मतलब अरु टोल वस्तीमा नगर्ने भनेको होइन । खानेपानीको पुर्याउने सन्दर्भमा अघिल्लो आर्थिक बर्षमा साविकको १, २ र ३ नम्बर वडामा एक घर एक धारा कार्यक्रम अन्तरगत खानेपानी पुर्याएको अवस्था छ । त्यहाँ ८६ वटा धारा पुर्याएका छौँ । अहिलेको आर्थिक बर्षमा साविकको ४ मा एउटा विद्यालयसहित ४८ वटा धारा बनाउने योजना छ । काम गर्दै जाँदा छुटेका घरधुरीहरु हुनुहुन्छ, उहाँहरुको घरमा पनि आगामी बर्षको धारा पुर्याउँछौँ ।
६	प्रतिमा विसी (छात्रा, वडा नम्बर ६)	हाम्रो विद्यालयमा रहेको बाल क्लवको कोषमा रहेको पैसाले कुखुरा किनेर विद्यार्थीहरुलाई बाँडेका छौँ । हामी विद्यालयमा पढ्दै कमाउँदै कार्यक्रम संचालन गर्ने योजनामा छौँ, त्यसमा वडा सरकारले केही सहयोग गर्छकी ?	**चन्द्र बहादुर राना (वडा अध्यक्ष)**: बहिनीले भनेको कुरामा हामी एकदमै सकरात्मक छौँ । विद्यार्थीहरुले पढ्दै कमाउँदै कार्यक्रम संचालन गर्नु एकदमै राम्रो विषय हो । यसमा पालिकाले पनि केही कार्यक्रम ल्याउनेगरी नीति लिएको छ । नीयमअनुसार हामी तपाईंहरुलाई सहयोग गरेर पढ्दै कमाउँदै कार्यक्रमलाई प्रभावकारी बनाउन मैले गर्नुपर्ने पहल गर्ने प्रतिवद्धता जनाउछु ।

७	कर्ण बहादुर ओली (वडा नम्बर ६)	घरजग्गा पास गर्दा एउटा सिफारिस चाहिँदो रहेछ । तर मैले दुइवटा सिफारिस लिनुपर्यो । एउटैले काम गर्ने भएपछि हामीलाई डबल राजस्व किन तिराउनुपर्यो र ? यस विषयमा अलि स्पष्ट बनाइदिनुहोला ।	**पुजा रिजाल (वडा सचिव):** तपाइँले यो विषय उठाएपछि हामीले सबैलाई स्पष्ट बनाउने मौका पायौं । खासगरी मालपोत कार्यालयमा दुइवटा सिफारिस माग गर्छ । त्यही आधारमा हामीले दिने गर्छौ । जग्गा पास गर्नकै लागि एकजना सेवाग्राही वडामा आउनुभयो । हामीले एउटा सिफारिस दिएर पठायौं । तर जिल्ला मालपोतबाट अर्को पनि सिफारिस चाहिन्छ भनेर फोन गरेपछि फेरी थप अर्को सिफारिस दियौं । त्यसैले तपाइँलाई पनि अर्को सिफारिस दिइएको हो । त्यसमा हाम्रो गलत मनसाय केही होइन ।
१२	अन्य सुझावहरु	वडाको शिक्षा, स्वास्थ्यको अवस्था सुधार गर्नेगरी योजना बनाएर जानुपर्छ । वडाभित्रका बाटाघाटाका सुधार गर्दै लैजाने र योजना छनौट गर्दा वस्ती स्तरसम्म पुगेर बनाउन सुझाव छ । भने खानेपानी समस्या समाधान गर्नुपर्ने सुझाव सरोकारवालाहरुको छ ।	

सार्वजनिक सुनुवाई गर्न अपनाइएको विधि :

- वडा कार्यालयसँग समन्वय
- सार्वजनिक सूचना टाँस, (फेसबुक, सूचना पार्टी, वेभसाइड)
- कार्यालयको तर्फबाट पत्रचार

कार्यक्रमबाट भएका उपलब्धिहरु :

- वडा कार्यालय र आम नागरिकबिचको सम्बन्ध प्रगाढ भई विकास निर्माणका काममा जनसहभागिता बढ्ने छ ।
- योजना/आयोजना सञ्चालन र सेवा प्रवाह गर्दा देखिएका राम्रा नराम्रा दुवै पक्षको कार्यको मूल्याङ्कन हुनेछ । भने सुधारको मौका प्राप्त हुने छ ।
- जनताको आवश्यकता पहिचान भई त्यही अनुसारको योजना बनाउन सहयोग पुग्ने छ ।

सिकाई सुझाव :

समग्रमा हरेक वर्ष सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रम हुने गरेका छन् । तर सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रमलाई अझै फराकिलो घेरामा बनाउनु आवश्यक देखिन्छ । यसको लागि निम्नलिखित सुझाव पेश गर्न चाहन्छौ ।

- सार्वजनिक सुनुवाईमा स्थानीय सहभागिताको लागि आयोजकले बढि ध्यान दिनुपर्ने ।
- सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रम खुला चौर अथवा ग्रामीण भेग केन्द्रीत गर्नुपर्ने ।
- सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रमबाट आएका सुझाव कार्यान्वयनमा ध्यान दिनुपर्ने ।
- वडामा नागरिक वडापत्रको प्रयोग बढाउनुपर्ने तथा सबै देखिने पहुँच भएको ठाउँमा राख्नुपर्ने ।
- स्थानीयको गुनासो अभिलेखीकरण गर्नुपर्ने ।

निष्कर्ष :

स्थानीय तहलाई सेवाग्राहीप्रति उत्तरदायी, पारदर्शी तथा जवाफदेही बनाउने र नागरिकलाई सेवा प्रवाहमा जनसहभागिता र चासो बढाउन सार्वजनिक सुनुवाई गर्ने कार्यक्रम प्रभावकारी देखिएका छन् । नागरिक एवं सेवाग्राहीको सक्रियतामा सार्वजनिक प्रशासनमा जवाफदेहिता बढाउन, स्वेच्छाचारी नियन्त्रण, सेवा वितरणमा जनगुनासो आउन नदिन र सेवाग्राहीलाई केन्द्रबिन्दुमा राखेर अशल शासन बनाउन सार्वजनिक सुनुवाई प्रभावकारी देखिएको छ । सार्वजनिक निकायमा गर्दै आएका कामलाई अझै सेवाप्रवाहमा थप सुधार ल्याउने वातावरण सिर्जना गर्न पनि यो उपयुक्त छ ।

नागरिकको सबैभन्दा नजिकको सरकारको रुपमा रहेको स्थानीय सरकार भएको हुँदा स्थानीय सरकारप्रति जनचासो देखाउनु, काम कारवाही र सेवाप्रवाहमा जनसहभागितामूलक र विगतका गल्ती कमजोरी सच्याएर लैजाने प्रतिवद्धताको लागि यो सुनुवाई महत्वपूर्ण रहेको निश्कर्ष निकालिएको छ ।

प्रतिवेदनहरु:

सार्बजनिक सुनुवाई कार्यक्रममा प्रस्तुत गरिएका प्रतिवेदनहरु निम्न छन्:

- **वडा तर्फबाट सेवा प्रवाहको अवस्था सम्बन्धि प्रतिवेदनः** गुराँस गाउँपालिका वडा नम्बर ६ कार्यालयको सेवा प्रवाहको अवस्थाका विषयमा अर्धबार्षिक प्रतिवेदन प्रस्तुत गरिएको थियो ।
- **विकास निर्माण र नीतिगत सुधार सम्बन्धि प्रतिवेदनः** विकास निर्माण अन्तरगत योजना कार्यान्वनयन तथा नीतिगत सुधारमा भएका प्रयासका विषयमा समेत जानकारीमुलक प्रतिवेदन पेश गरिएको थियो ।
- **नागरिक सर्वेक्षण प्रतिवेदन**ः गुराँस गाउँपालिका वडा नम्बर ६ कार्यालयको सेवा प्रवाह र विकास निर्माणको सन्दर्भमा वडाभित्रका केही नागरिकलाई नमुनाको रुपमा प्रश्नहरु

सोधि आएको परिणामहरु कार्यक्रममा प्रस्तुत गरिएको थियो । जसलाई तल प्रस्तुत गरिएको छ ।

` æ€ρû ύ æ˚≠Þ®υ

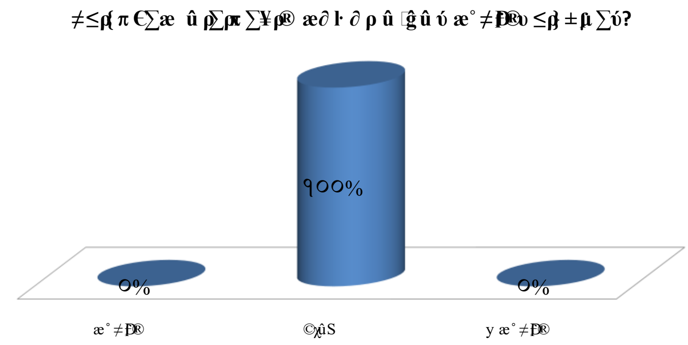

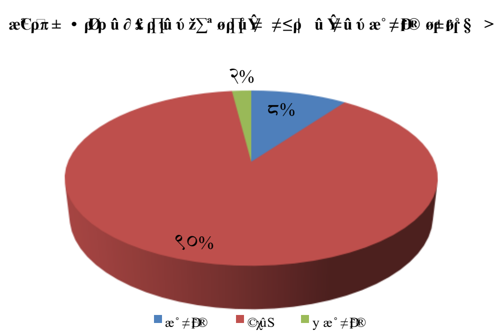

२. सेवाको नियमितता

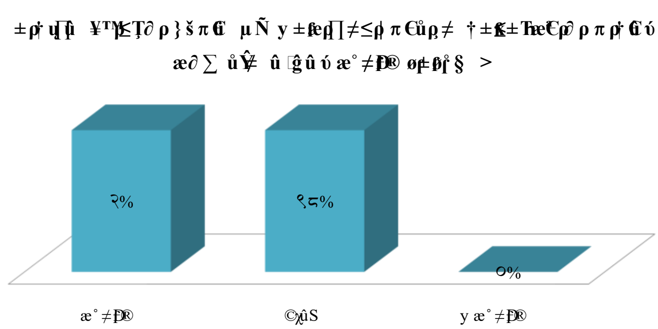

कार्यालयमा कर्मचारी र पदाधीकारीको नियमितता

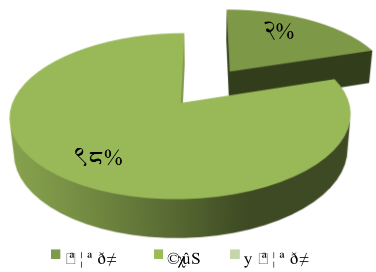

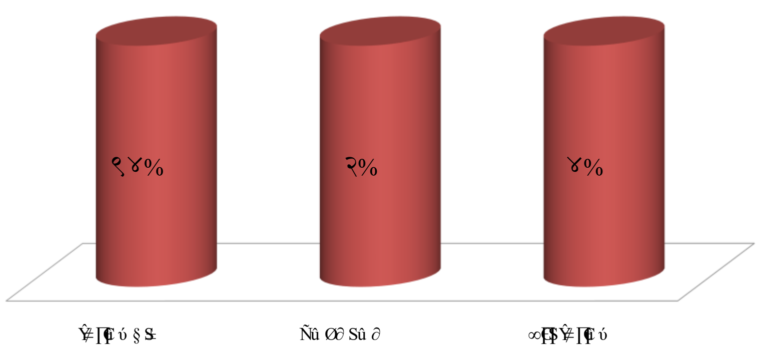

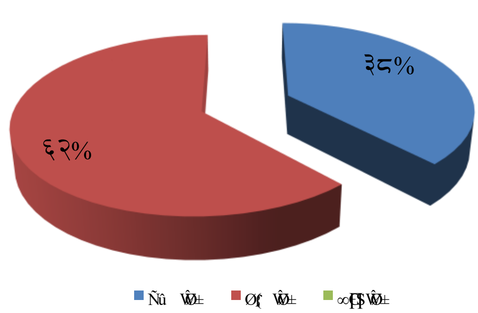

æ€ρ ůŶ≠û ύ • ± ª¦ª ρæ

∑æ û ρ∑ρπ ∑π €Ŵ±€æ€ρůŶ ≠≤ρ û Ŷ≠û ύ ª¦ª ð≠ ø‡ðƒ § >

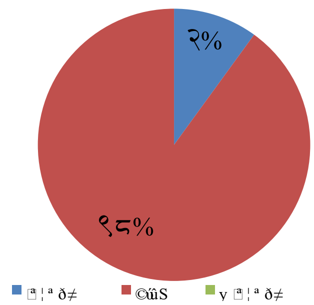

∑æ û ρ∑ρπ ∑π €ůØρ± † ∏¶ ύ æ€ρû ύ ¥ρ∏€ ρ y Zπ ρ • ρ±û ρ∏ρ ≠Æρ û Ŷ≠û ύ ů£ ρ∏ † ± ßµ Ñû ύ
§ >

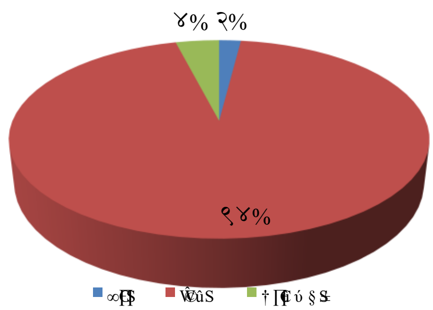

û ∂ ₤ ρ∏∏ůŶ≠û ύ ª¦ª ρæ

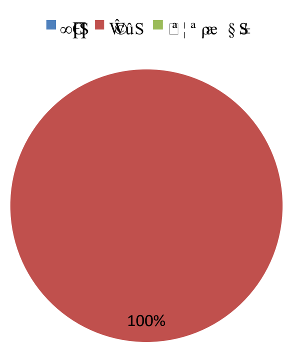

ª ≤˚± ª † ûû ú π ρ† æ€ρ ≠ Æρ ª • ®û ú å∑ú†

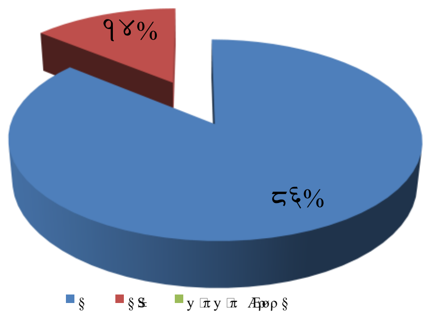

æ€ρû ú † ľ ð≠∏

∑æ û ρ∑ρπ ∑¥ρ® æ€ρπ Øρ û ρ∑ρπ ∑π €ŴÑû ú • ρ±û ρ∏¥ρ® û Ŷ≠û ú æ˚≠Þ® ø±ƒøƒ§ >

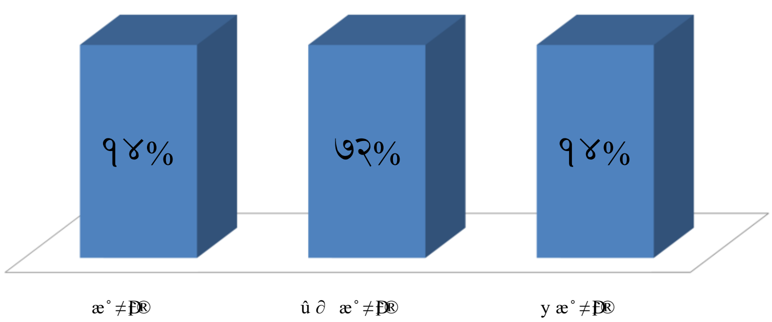

≠≤ρ{ ∑æ û ρ∑ρπ ∑ z }Øρ û æû ú æø∑ú† π±µ∑ú ?

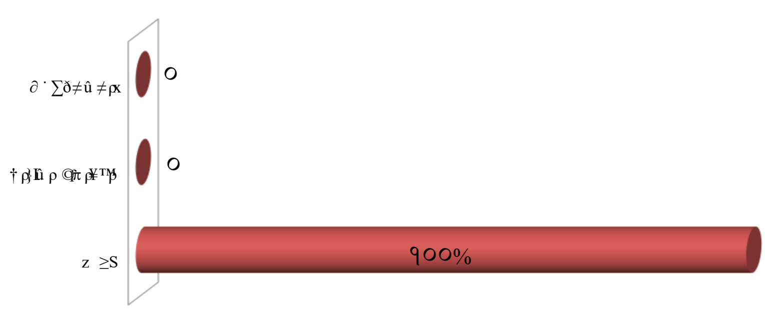

∑æ û ρ∑ρπ ∑∂ ρ Ñ} ®ρ û ρ∂ û ú π ρ† û Ŷ≠ ≤®û ∞ρ} ±£∑Д?

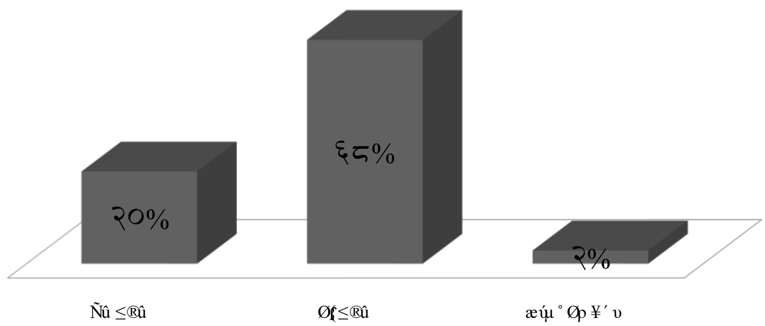

æ€ρ æŁ¥çŷº ∞ • ρ±û ρ∏þ

û ρ∑ρπ ∑û ú µ ǿŶ≠û y ª ðÆρ û ð≠ú § ?

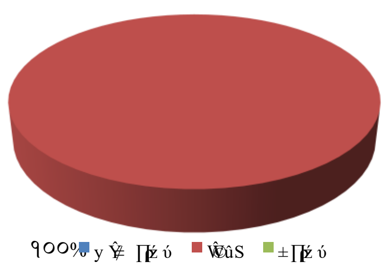

û ρ∑ρπ ∑∂ ρ µ Ñû ú ±ρ† ų∏û ¥™ß≤∏û ú ¥ρ∏€ ρ ≠≤ρπ ρ • ρ±û ρ∏þ § ?

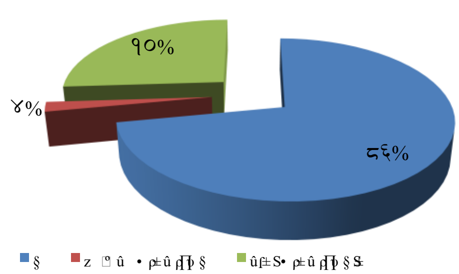

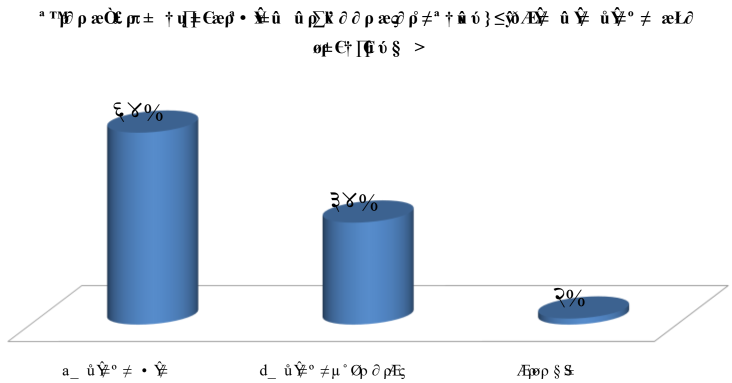

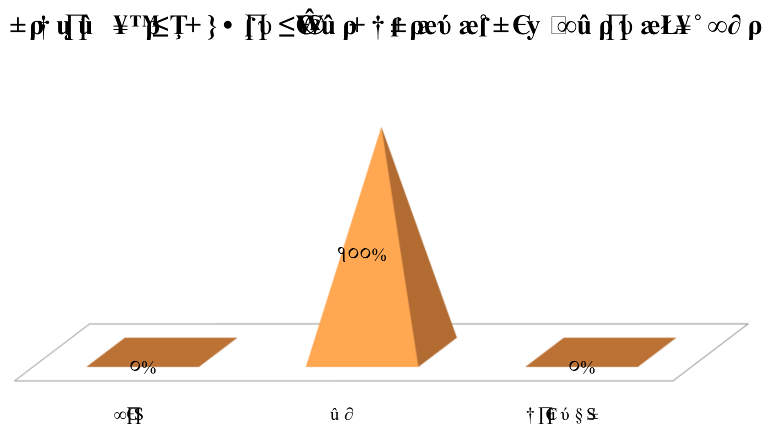

100%
0%
0%

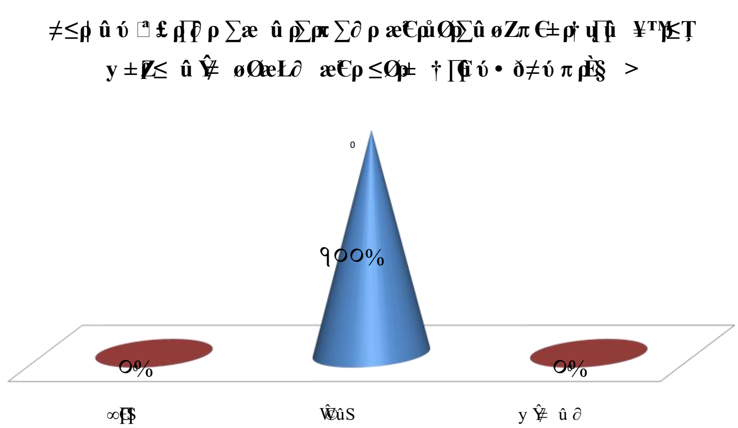

100%
0%
0%

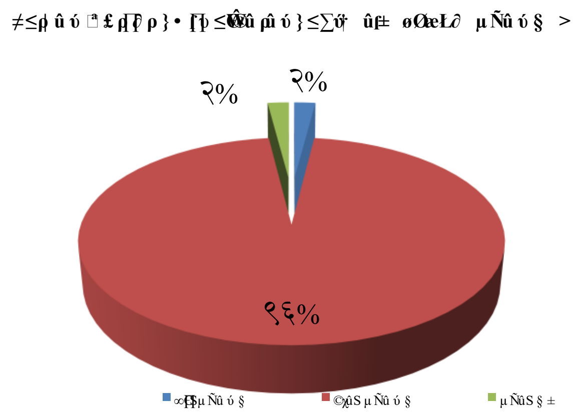
२%
२%
९६%

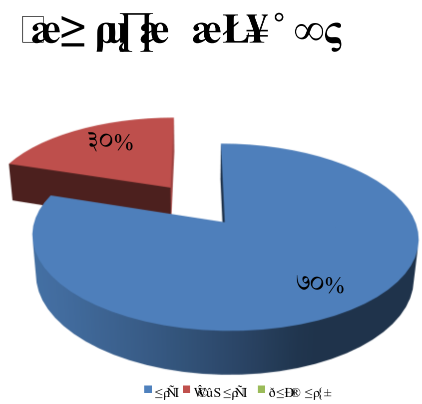
३०%
७०%

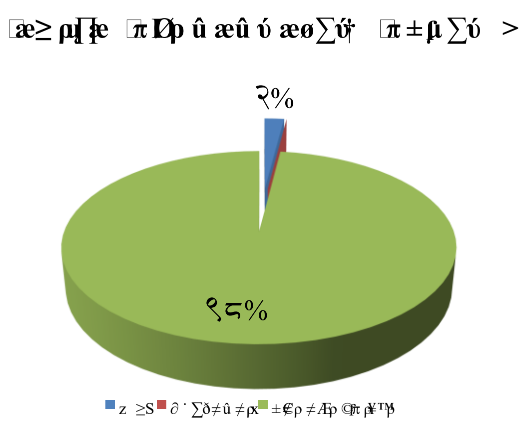
२%
९८%

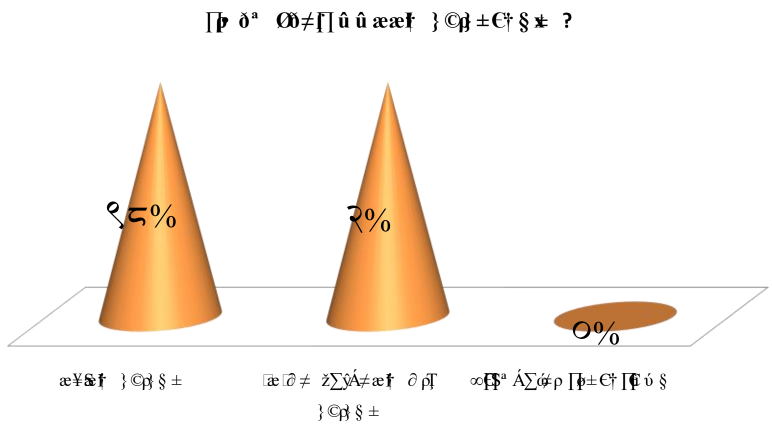
९८%
२%
०%

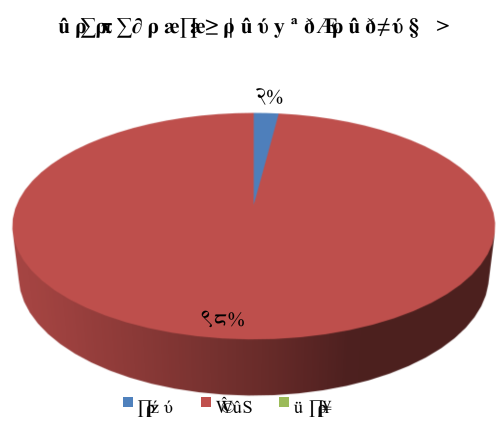
२%
९८%

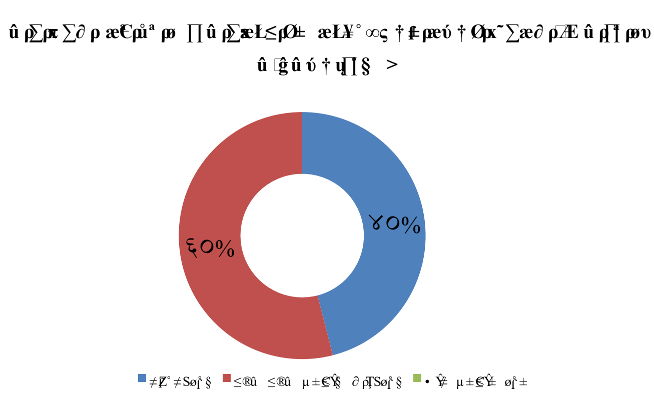
४०%
६०%

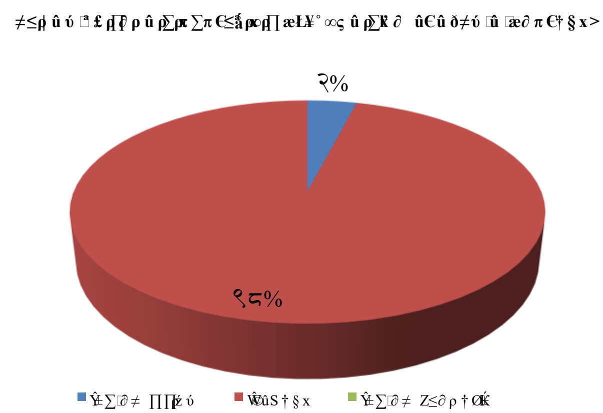
২%
৯৮%

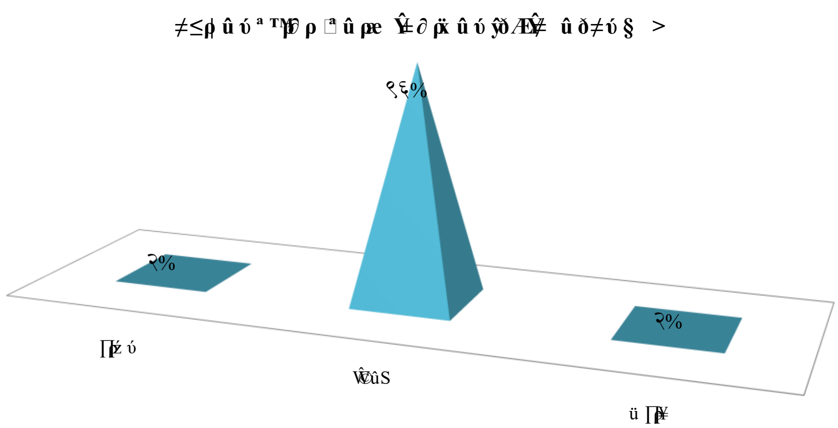
৯৬%
২%
২%

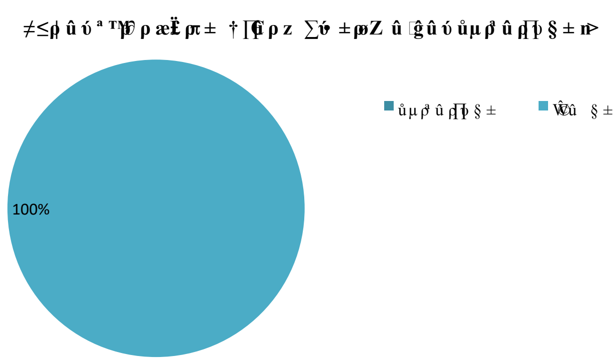
100%

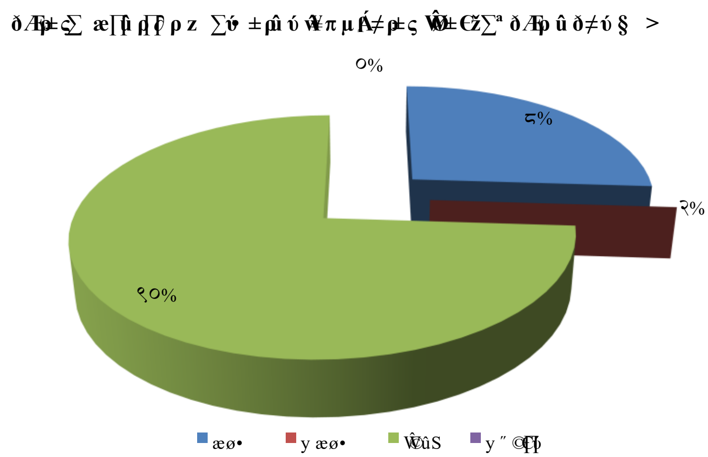

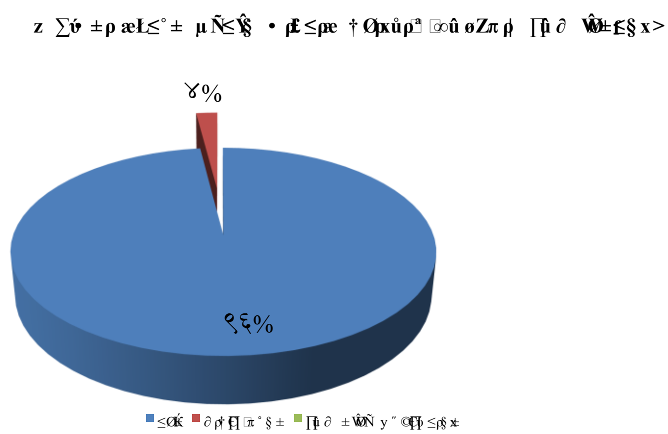

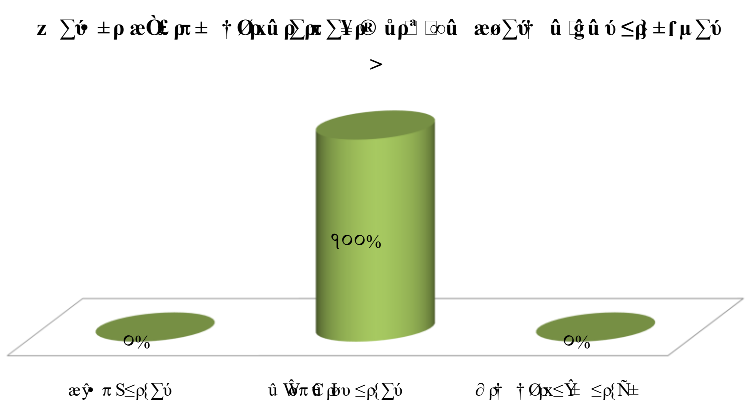

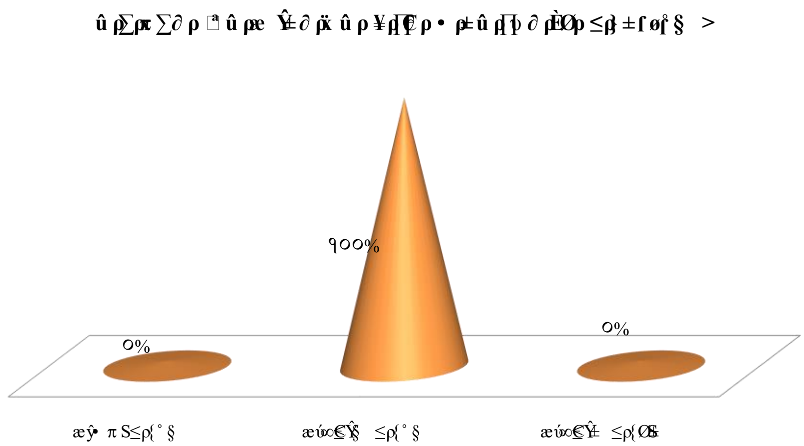

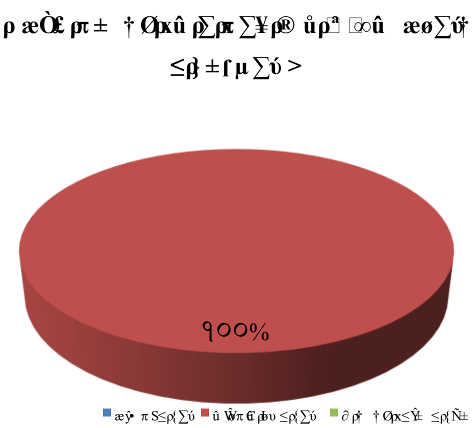

≤ρ∏Ø º ≠ρ æŁª °∞ς

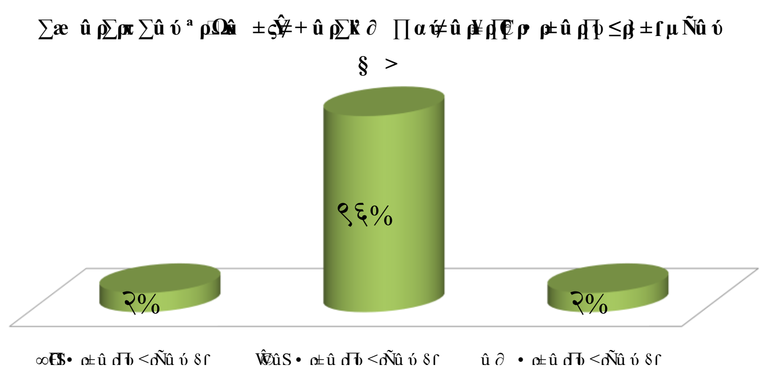

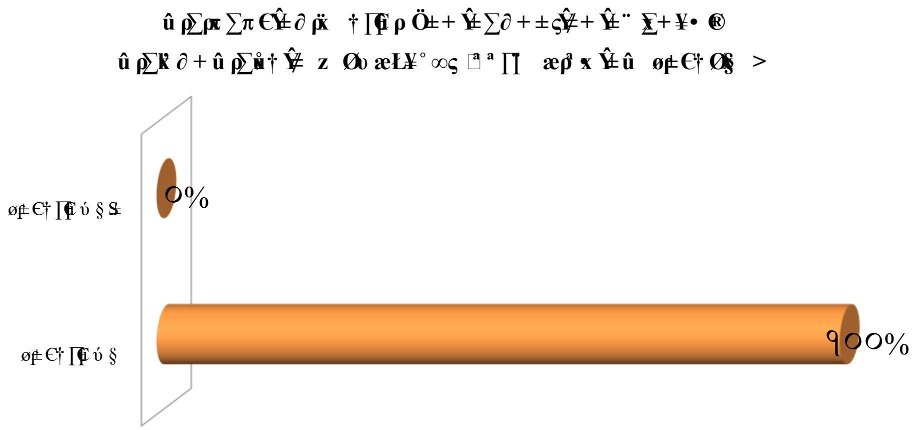
0%
100%

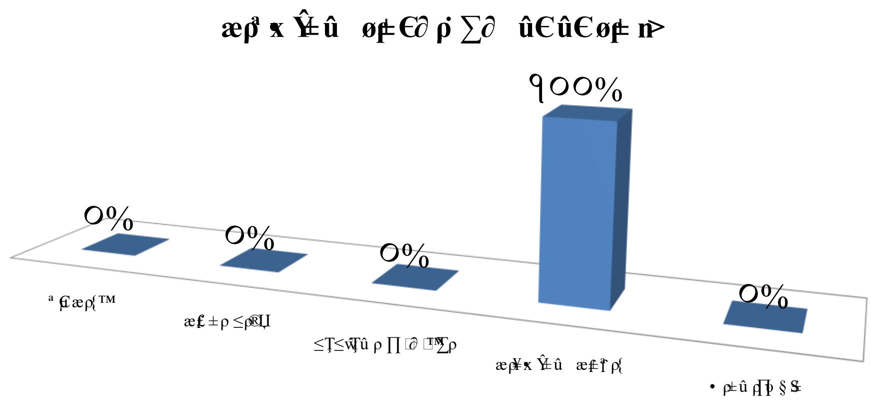
100%
0%
0%
0%
0%

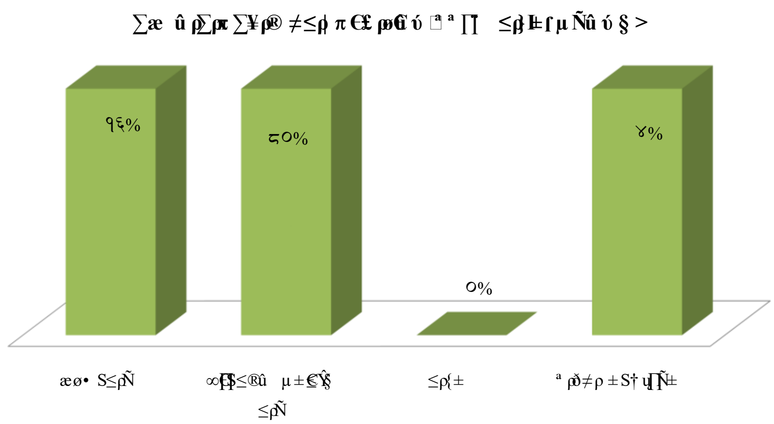
∑æ û ρ∑ρπ ∑¥ρ® ≠≤ρ π Є£ ρøЄ ύ ª ª ∏ ≤ρ ‡ ſ µ Ñû ύ § >
১৫%
২০%
০%
৪%
æø• S≤ρÑ
∞∏$≤®û µ ±€Ŷ§ ≤ρÑ
≤ρ{±
ª ρð≠ρ ±S† u∏Ñ±

¥Ŵ† ǣ ± y µ∂≠

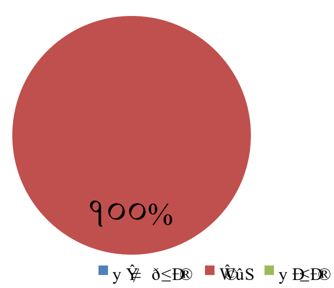
æ€ρπ ± û ύ æ ł æŁ≤ûx † ± Ћµ ˚ ± €ρ≠≤ρ û ύ ∞ρ∏ ρ û€û ð≠ύ § >
১০০%
y Ŷ≠ ð≤Ð®
ŴûS
y Ð≤Ð®

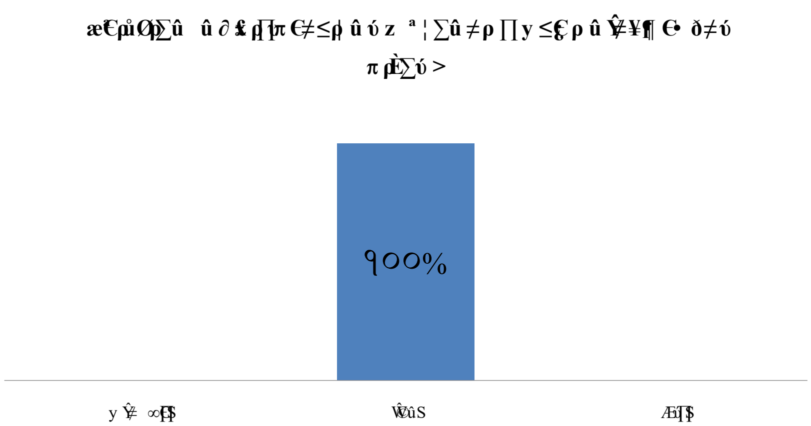
æ€ρå Øρ∑û û ∂ £ ρ∏ π Є≠≤ρ û ύ z ª ¦ ∑û ≠ρ ∏ y ≤€ ρ û Ŷ≠¥¶ Є• ð≠ύ π ρÈ∑ύ >
১০০%
y Ŷ≠ ∞∏$
ŴûS
Æ∏$

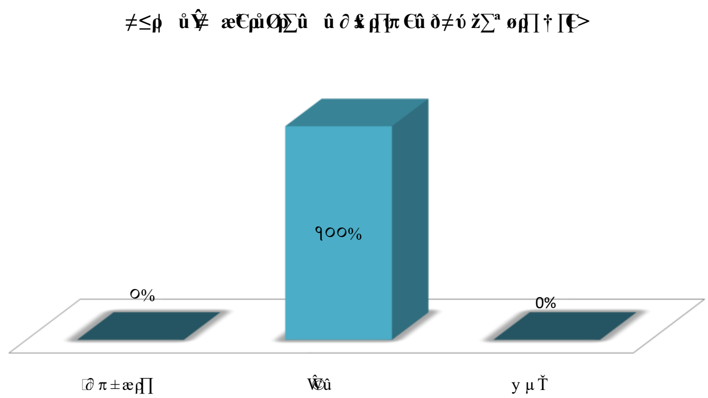
૦%
૧૦૦%
૦%

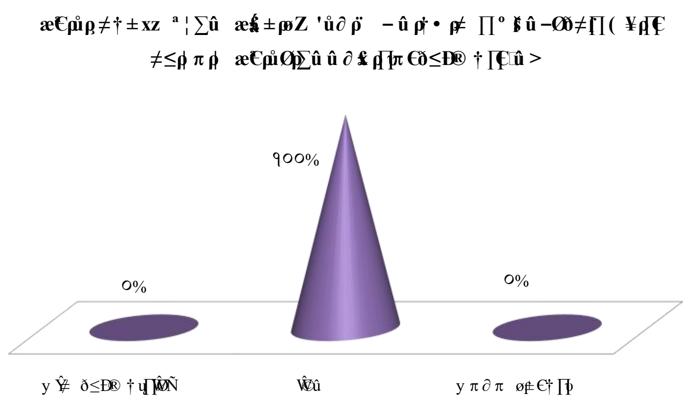
૧૦૦%
૦%
૦%

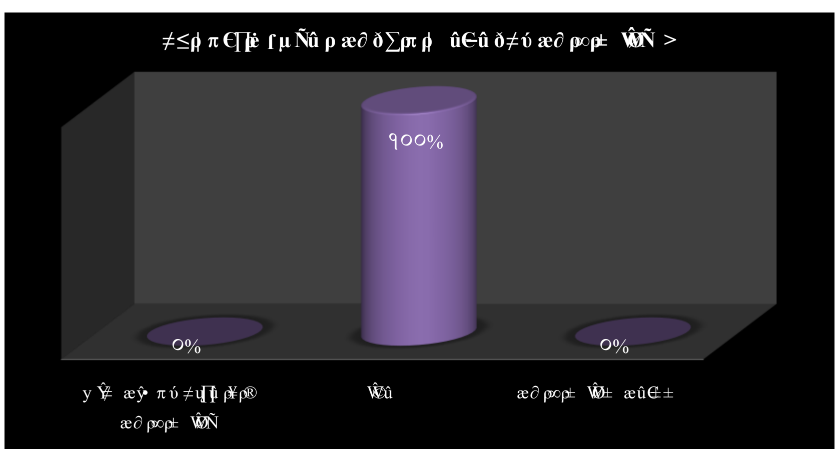
૧૦૦%
૦%
૦%

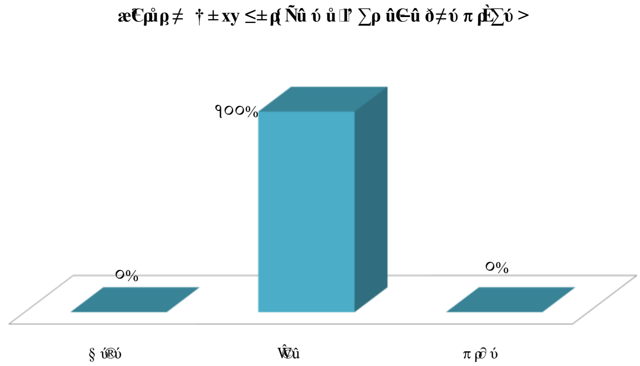
100%
0%
0%

लिखित प्रतिवद्धता

सार्बजनिक सुनुवाई कार्यक्रममा सहभागि प्रश्नकर्ता र जवादेहीवक्ताबाट उठेका सवाल र जवाफको आधारमा लिखित प्रतिवद्धता समेत व्यक्त गरिएको थियो जसलाई तल प्रस्तुत गरिएको छ ।

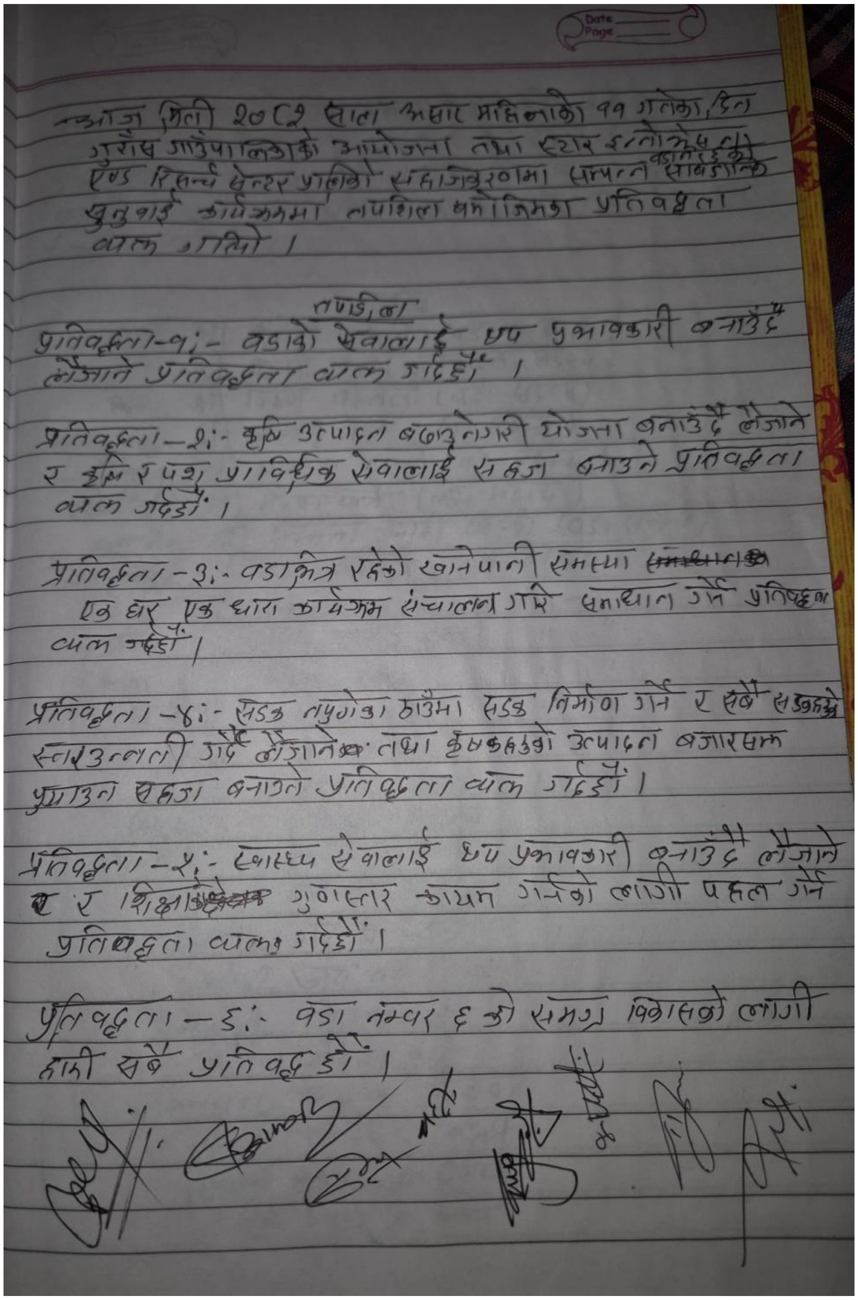

आज मिति २०८२ साल असार महिनाको ११ गतेका दिन गुरौंस गाउँपालिकाको आयोजना तथा स्टार [illegible] एण्ड रिसर्च सेन्टर प्रालिको सहजीकरणमा सम्पन्न वडास्तरीय सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रममा तपशिल बमोजिमका प्रतिवद्धता व्यक्त गरियो ।

तपशिल

प्रतिवद्धता-१:- वडाको सेवालाई थप प्रभावकारी बनाउँदै लैजाने प्रतिवद्धता व्यक्त गर्दछौं ।

प्रतिवद्धता-२:- कृषि उत्पादन बढाउने गरी योजना बनाउँदै लैजाने र कृषि र पशु प्राविधिक सेवालाई सहज बनाउने प्रतिवद्धता व्यक्त गर्दछौं ।

प्रतिवद्धता-३:- वडाक्षेत्र रहेको खानेपानी समस्या एक घर एक धारा कार्यक्रम संचालन गरी समाधान गर्ने प्रतिवद्धता व्यक्त गर्दछौं ।

प्रतिवद्धता-४:- सडक नपुगेका ठाउँमा सडक निर्माण गर्ने र सबै सडकको स्तरउन्नती गर्दै लैजाने तथा कृषकहरुको उत्पादन बजारसम्म पुर्याउन सहज बनाउने प्रतिवद्धता व्यक्त गर्दछौं ।

प्रतिवद्धता-५:- स्वास्थ्य सेवालाई थप प्रभावकारी बनाउँदै लैजाने र शिक्षामा गुणस्तर कायम गर्नको लागी पहल गर्ने प्रतिवद्धता व्यक्त गर्दछौं ।

प्रतिवद्धता-६:- वडा नम्बर ६ को समग्र विकासको लागी हामी सबै प्रतिवद्ध छौं ।

सार्बजनिक सुनुवाइका झलकहरु

स्थानीय तहमा सुशासन प्रवर्द्धनको लागि
सार्वजनिक सुनुवाई